جاستىق جىرى

ماعاز مالىك ۇلى

دۇنيەنى كوڭىلىم كەزەرسىڭ

ۇلتتار باسپاسى

责任编辑：扎克依拉
责任校对：别克

图书在版编目（CIP）数据

飞翔的心：哈萨克文/马哈孜著. —北京：民族出版社，2008.11
（青春之歌丛书）
ISBN 978-7-105-09764-7

Ⅰ. 飞… Ⅱ. 马… Ⅲ. 诗歌—作品集—中国—当代—哈萨克语（中国少数民族语言） Ⅳ. I227

中国版本图书馆CIP数据核字（2008）第187916号

民族出版社出版发行
（北京市和平里北街14号　邮编100013）
http://www.mzcbs.com
迪鑫印刷有限公司印刷
各地新华书店经销
2008年12月第1版　2008年12月北京第1次印刷
开本850毫米×1168毫米　1/32　印张：6.625
印数：0001—2000册　定价：10.00元
ISBN　978-7-105-09764-7/I·1997（哈267）

哈文室电话：010-64228006　发行部电话：0991-2854817
010-64211734

«جاستىق جىرى» اتتى تىزبەكتى كىتاپتاردىڭ رەداكسيا القاسى

باس جوبالاۋشى: ٴالىمجان نۇرعازى ۇلى

رەداكسيا القاسى (قازاق ٴارىپىنىڭ الفاۋيت ٴتارتىبى بويىنشا):

امانتاي ٴابدىقان ۇلى، امانتاي ساعات ۇلى، اقان كارمەن ۇلى،
اكبار ٴماجيت ۇلى، ٴالىمجان نۇرعازى ۇلى، بالاپان راباتوۋ،
باقتىبەك توقتاسىن ۇلى، بەك دوكەي ۇلى، بولات قازەز ۇلى،
ەلۋباي ٴابىلقاسىم ۇلى، ماقسات نۇرعازين، مۇناي ٴابىلباي ۇلى،
قاپاس اسەيىن ۇلى، تاپەي قايىسقان ۇلى، تولەۋباي دوشىق ۇلى

《青春之歌》系列丛书编委会

总策划：阿里木江·努尔哈孜

编　委：阿曼太·阿布得汗　　阿曼泰·沙哈提
阿汗·卡尔满　　艾克拜尔·米吉提
阿里木江·努尔哈孜　　巴拉番·热巴托夫
巴克特拜克·吐哈塔西　　别克·杜凯
波拉提·哈孜叶孜　　叶鲁拜·阿布里哈斯木
马合萨提·努尔哈孜音　　木耐·阿布力拜
哈帕斯·艾塞因　　塔帕依·哈依斯汗
托列吾拜·多西合

ماعاز مالىك ۇلى

اۋتوردىڭ اناسى زىليقا قالي قىزى جانە جانۇياسىنداعىلار

اۋتور نۇرلان ايۇپ ۇلىمەن بىرگە

جۇبايى زياشحان
داۋلەت قىزىمەن بىرگە

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com

مازمۇنى

جۇرەگىم نەنى سەزەسىڭ 1

كوش 10

تالاپكەردىڭ ٴتىلاشارى 21

بولمىس الدىندا 30

دوپ 37

سايلام 41

كوڭىل راگى 48

سەزىم وگەي اقىلعا 63

كۋالىك 91

ىزعاردىڭ ٴىزى 101

ٴبىز دە ٴبىر كەزدە 113

ارقاۋ 121

تۇنىق ٴومىر 131

تۇگەمەس تۇندەر 137

مەنىڭ قادىرمەندى دە ”وتىرىكشى“ اكەم 147

تاس تۇسكەن جەرىنە اۋىر 153

بورىكتى 164

ال سوندا 172

جولداياق 174

ازيادان الىسقا 194

جۇرەگىم نەنى سەزەسىڭ

ادامداردىڭ ٴبارى بىلە بەرمەسە كەرەك ، شەن ، ابىروي دەگەن-
نىڭ اكەسى اسكەردە بولادى عوي . ونىڭ سوعىستاعى رولىن ، ٴوز
مەملەكەتىنىڭ تەريتورياسىنا يە بولىپ تۇرعان مەملەكەتتىڭ نەگىز-
گى ماشيناسى ەكەنىن بىلاي قويعاندا ، بەيبىتشىلىك كۇندەگى
ٴومىرىنىڭ ٴوزى ٴبىر كەرەمەت ، وزگەلەردەن مۇلدە باسقا ، جاي
بۇقارالارىنىڭ ٴوزى بولەك كورىنەدى . ولاردىڭ تۇراعىنا دا اركىم
باسقالاردىكىندەي بارا بەرۋگە بولمايدى . تاماقتانۋى ، جاتۋى ،
تۇرۋ-ٴجۇرۋى ، بارلىعى جۇيەگە تۇسىرىلگەن— جاي تۇرمىسىنىڭ
ٴوزى قانداي عىلمي . سونداي بولعانىنان كەيىن ونىڭ تۇلعاسى دا ،
ارەكەتى دە ، ٴسوزى دە ٴبارى سۇلۋلىقپەن ارلەنگەن . ولاردىڭ
باسشىلىعى دا جاي بۇقاراعا ۇقسامايدى . اسكەردىڭ ون ادامىن
باسقاراتىن شەنى— جاي بۇقارالاردىڭ ٴجۇز ادامىنىڭ باسشىسىمەن
تەڭ . ٴجۇز ادامىن باسقاراتىنى نەشە مىڭ ادامنىڭ باسشىسىمەن
تەڭ . ال ، نەشە مىڭ ادامدى باسقاراتىن اسكەري شەنگە قول جەت-
كىزۋ ماڭدايىنىڭ باعى جارىلعان بىرەۋ بولماسا ، وڭاي قولعا كەلە
بەرمەيدى . ال ، ونداي ۇقىق تيە قالعان ادام— اقىلىنا ٴبىلىمى ساي
بولسا ، پا ، شىركىن ! التىنعا جاقۇت شەككەندەي جاراسىم
تاۋىپ-اق كەتەدى ەكەن . نەگە دەيسىڭ عوي ؟ ! ٴبىزدىڭ ساليح
ٴدال سونداي ادام . ول ٴبىزدىڭ وسى اسكەري كازارمانىڭ وكىر-
گەن باستىعى . شەنىنە اقىلى ، اقىلىنا ٴبىلىمى ساي . ەڭبەگىنە
جوعارىنىڭ بەرگەن ماراپاتتارى ٴوز الدىنا ٴبىر توبە . اللا ٴبىر

بەرگىسى كەلگەن ادامعا ايامااي ٴبارىن بەرەدى ەكەن عوي ! ونىڭ جانىنان اسقان سۇلۋ ماريا اتتى ايەلى ، ودان تۋعان لينا دەگەن جالعىز قىزى بار . ەكەۋىنىڭ دە بىلىمىنە كوركى ساي . بۇرالعان جۇرىستەرى قانداي اسەم ! جولدا ساليح لاۋازىمدەرى جارقىلداپ ، اسكەري فورمامەن كەلە جاتقاندا جولىعا قالعان اسكەرلەر ەشقانداي قىلمىسى بولماسا دا ، جۇرەكتەرى ”ٴدىر“ ەتىپ ، وڭدەرى قۋارىپ ، ٴوزىن تارتىپكە شاقىرىپ ، اسكەري شەس بەرەتىن . ول ساليحتىڭ قاتالدىعىنان ەمەس ، ابرويىنان ەدى . ال ، ايەلى مەن قىزى جولىعا قالعاندا ، اسىرەسە ، جاس اسكەرلەر قارادااي قىسىلىپ ، كۇشتى نۇردان جاسقانعانداي جانارلارى جىپىلىقتاپ ، جاناسىپ ٴوتىپ كەت- كەننەن كەيىن بارىپ بۇرىلىپ قاراۋعا اۋەس ەدى . ول ولاردىڭ تاكاپپارلىعىنان ەمەس ، قايتا جان سۇيىندىرەر سۇلۋلىعىنان ەدى .

ماريا ورتا جاستارعا كەلىپ قالسا دا ، قىزعا بەرگىسىز سۇلۋ ەدى . سۇڭعاق بويلى ، الاۋلاعان اق بورتە ٴجۇزدى ، ۇلكەن قارا كوزدى بولۋمەن بىرگە اپپاق ماڭدايى مەن تاماعىندا ٴبىر تال ٴاجىم كوزگە تۇسپەيتىن . ٴوزى اسكەري مەكتەپ تاۋىسىپ ، تاربيە كور- گەندىكتەن دەنەسى دە بىسلعان شىمىر ، بەلى دە ٴتىپ-تىك . ەكى جاعى ٴسال جىرىق ، كەۋدەسىمەن تۇتاس قارا كويلەگىن كيىپ ، ٴجۇرىپ كەتكەن قيمىلى قاراعان ادامنىڭ قۇشتارىن قوزدىرماي قويماۋشى ەدى . ودان تۋعان قىزىن نەسىن ايتاسىڭ ، ”ون ەكىدە ٴبىر گۇلى اشىلماي“ جاڭا تولىسىپ الاۋراپ كەلە جاتقان بەينەسى شەشەسىنەن اۋمايدى . ادەتتە ، جاستار اۋاشادا قالجىڭ ايتقاندا دا لينا جايلى ايتپايتىنبىز . ول ”ٴبىلىنىپ قالادى“ دەپ قورىققانىمىز ەمەس ، قايتا ، ونداي ارزان قىلجاقتارعا تۇزدىق ەتىپ سويلەۋگە قيمايتىنبىز .

ماريا جەڭگەيدىڭ ارەكەتى قانشا سەرى-سەتەر بولعانىمەن مىنە- زى ۇلپادااي ، جايدارى ەدى . كەيبىر ساليحقا جۇمىسىن باتىپ ايتا

الماعان اسكەرلەر ماريا ارقىلى ٴبىتىرىپ الاتىن. ماريا مۇقتاجى تۇسكەندەردىڭ شەن-شەكپەنىنە قاراماي جاردەمدەسەتىن. قىزىق ، ماريا اپايدىڭ سول اق كوڭىلدىلىگىنەن ەكەۋمىز بىردەي پالەگە قالىپ ارەڭ قۇتىلعامىز. ادەتتە ، ماريا مەن ساليح ٴبىر-ٴبىرىن سونداي سيلاپ ، ايالاعانىمەن ، زاڭ-ٴتۇزىمى الدىندا استە پارتىقتى قارامايتىن. بىلەتىندەردىڭ ايتۋىنشا ، ساليح سول تۇزىمشىلدىگى-مەن ەڭبەگى جانىپ ، اتى جوعارىعا ٴمالىم بولعان دەيدى.

قىستىڭ اقىرعان اقپانىنىڭ ٴبىر كۇنى بولاتىن. تاۋدا مال باعاتىن ، بالالى-شاعالى ، كەمباعالداۋ ، ٴوزىم جانىمداي جاقسى كورەتىن جالعىز ناعاشىم بار بولاتىن. ٴبىر كۇنى مەنى ىزدەپ كەلىپتى. قۇرت ، پىسقان قازى-قارتا سياقتى سالەم ساۋقىتى بار. قايتارىندا :

— جا ، جيەن ، مەن قايتايىن. ازىن-اۋلاق ٴبۇيىمتايىم بار ەدى ، ول وزىڭنەن باسقا ەشكىمنىڭ قولىنان كەلمەيدى. بيىل تاۋدا قاسقىر قاتتى بولىپ تۇر. قانشا ەلدىڭ مالىن شىعىنداپ كەتتى ، بىزدەن دە بىرنەشە ۇساقتى شىعىندادى. بارعان سايىن باسىنىپ الدى. جازاسىن بەرەمىز بە دەسەك ، كىشى-گىرىم ماناپولكەلەر (ول كەزدە مالشىلاردىڭ قولىنداعى مىلتىق جيىلماعان كەز) ەس قاتپادى ، ۇلكەن مىلتىقتىڭ وعى جوق بولىپ ، سونىمەن وزىڭە كەلىپ قالعانىم. بار بولسا ، ەلۋ تال بەر. بولماعاندا ، تابىلعانىنشا بەر. جوعارى باعادا الامىن ، — دەپ جابىستى.

— ناعاشى ، ٴبۇيىمتايىڭىز وتە قيىن ەكەن ، — دەپ بولتارعانىما قويماي:

— ٴاي ، جيەن ، تابا المايمىن دەگەنىڭ ۇيات. بولماعاندا ، بەس تال بولسا دا تاۋىپ بەر. اناۋ جەردىڭ تۇبىنەن كەلگەن جامان اعاڭنىڭ مەسەلدەسىن قايتارما ، — دەپ اعالىعى مەن جالىنىشىن قاتار ىستەتتى. كوپتەن بەرى كەزىكپەگەن جالعىز ناعاشىمنىڭ

تالابى ارقاما ايازداي باتتى . ول مەنى تابا المايدى دەپ تۇرعان جوق ، ٴمان بەرمەي تۇر دەپ ويلاپ تۇر . ەگەر ، الا الماسا ، ”مەنى كوزىنە ىلمەيدى ، جيەنىنىڭ كەۋدەسى ٴوسىپتى“ دەپ ساعى سىنىپ قايتارى داۋسىز . از ويلاندىم دا ، امالسىز :

— ٴسىز ٴبىراز تۇرا تۇرىڭىز ، — دەپ ، سالعان كۇيى ماريا اپايعا تارتتىم . ونداعى ٴۇمىتىم ساليح اعايدىڭ ەلدەن باسقا ٴبىر ادەتتەرى بولاتىن . ول ٴاردايىم گيتتار شەرتىپ ، گارمون تارتىپ ، كوركەم جازۋ جازىپ ، جان قۇرالىمەن ، مىلتىقپەن نىسانا اتىپ ، بيىككە سەكىرىپ . . ٴار ٴتۇرلى ماشىقتاردى اسا ۇقىپتىلىقپەن جاساپ بولىپ : ”ادام ٴارقانداي ونەردى ۇيرەنىپ العانىنان كەيىن پىسقتاپ تۇرۋى كەرەك . ايتپەگەندە ، قارايىپ قالادى“ دەيتىن . بۇل جولعى ٴۇمىت : ول كىسىنىڭ نىسانا اتاتىن مىلتىعىنىڭ وعىنان وق سۇراپ الۋ . ونى وزىنەن الامىن دەۋدەن گورى اسپاننان جاۋادى دەپ تىلەگەنىڭ باياعىدا جاقسى . ناعاشىمىنىڭ سالەم-ساۋقى-تىنان الا بارىپ ، ٴمان-جايدى تولىق ايتىپ ، ماريا اپايعا جابىس-تىم . ا دەگەندە كونبەي بارىپ ، كوڭىلىمدى قيماي ، امالسىزدان ون تال وق الىپ بەردى . مەنىڭ دە ، ناعاشىمىنىڭ دا توبەمىز كوككە جەتكەندەي قۋاندىق .

ارادا ٴۇش اي وتكەننەن كەيىن ، ماريا اپاي ەكەۋمىز بىردەي تەرگەلدىك . ٴبىزدى ٴوز ٴۇيىنىڭ جۇمىس بولمەسىنە شاقىرىپ ، كۇنالى جانداي تىك تۇرعىزىپ قويىپ تەرگەدى . سۇستى جانارىن بىزگە قاداپ :

— ٴۇش ايدان بەرى قارايعى ۋاقىت ىشىندە مەنىڭ وق ساندى-عىمنان ون تال وق جوق . ٴبىرىڭ ايەلىم ، ٴبىرىڭ قىزمەتكەرىم-سىڭ . سەندەردەن باسقا ەشكىم بىلمەيدى . ٴبىر اسكەري ادام ٴۇشىن قۇرال ، وق دەگەن قانى . ەگەر ون تال وقتىڭ ورنىنا ون مىڭ يۋان جوعالعان بولسا ، مۇنداي باتپاس ەدى ماعان ! دەرەۋ

تابىڭدار ، بىلگەن بولساڭدار ، قايدا كەتتى ؟ بىلمەسەڭدەر ، كىم الدى ؟— دەدى قاتاڭ ۇنمەن . شەكەمىنەن سۋىق تەر بۇرق ەتىپ ، اياعىمنىڭ جانى كەتىپ ، بىر دەمدە اعاشقا اينالىپ قالعانداي بولدى . ماريا اپايعا قاراسام— جايدارى ٴجۇزى تاتارىپ ، كۇلىم كوزى ۇشىقىن اتىپ ، شاعىرماقتانىپ ، جۇپ-جۇقا ، قىپ-قىزىل ويماق ەرنى كوگەرىپ ، دىرىلدەي قالىپتى . كوز الدىم قاراۋىتىپ ، مىڭعى-دىڭعى ميىمدى ”جازا“ ، ”قىلمىس“ دەگەن كەسكىن-كەسكىن ۇعىمدار نايزاعايداي وسىپ ٴوتتى . ”ٴيتتىڭ يەسى بولسا ، ٴبورىنىڭ ٴتاڭىرى بار“ دەگەندەي ، شالا جابىلعان ەسىكتەن ٴبىزدىڭ احۋالىمىزدان حابار تاۋىپ تۇرعان لينا كىرىپ كەلىپ :

— اكە ، ون تال وقتى مەن ٴبىر ساباقتاسىما بەرگەمىن ، شەشەمىنەن سۇراعانىمدا بەرمەگەن سوڭ ، ايتپاي اكەتكەم ، ول ساباقتاسىمنىڭ ٴوزى جالعىز وتىراتىن مالشى ەكەن ، قاسقىر تالاي مالىن جەپتى . سۇراعانىنان كەيىن جانىم اشىپ بەردىم . ٴبىر جولعى قاتالىعىم ، ەندى قايتالامايمىن ، قالاي جازالاساڭىز دا رازىمىن ،— دەپ اكەسىنىڭ الدىنا كەلىپ جۇگىنىپ وتىرا كەتتى . قىزىنا ىزبارلى ٴجۇزىن بۇرعان ول ، ٴسۇت پىسىرىم ۇندەمەي وتىرىپ بارىپ :

— سەندەر بولساڭدار اۋىر جازا بەرەر ەدىم ،— دەپ بىزگە قارادى . ونان سوڭ قىزىنا ،— سەن انا جەرگە وتىرىپ ، دەرەۋ تەكسەرۋ جاز ،— دەپ ٴوزى سۇيەنىپ تۇرعان ستولدىڭ قارسى جاق باسىن نۇسقادى . بىزگە ،— سەن ەكەۋىڭ شىعىپ كەت !— دەپ بۇيىردى .

اۋىز ۇيگە ماريا اپاي ەكەۋمىز دە سۋعا كەتكەن ادامداي ەسەڭگىرەپ شىقتىق . كەۋدەسىن قولىمەن باسقان ماريا اپاي :

— قۇداي ساقتادى ، ەكەۋمىزدى ليناداn باسقا ەشكىم قۇتقارا المايدى . ەرتەدە وقتى سەن العاندا ول دا كوردى ەمەس پە ، اكەسى

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

ونى جانىنداي جاقسى كورەدى . امالسىز قالدى . بايقۇس ، مەن
ٴۇشىن جابىرلەندى-اۋ ،— دەپ كوزىنە جاس الدى .
مەن ماريا اپاي مەن ساليح اعانىڭ كۇندەگى بەرەكەسىنە ،
تەرەزەلەرىنىڭ تەڭدىگىنە قاراپ ، مۇنداي جاعدايدىڭ شىعارى تۇسىد-
مە دە كىرمەپتى . سودان باستاپ ساليح اعايدىڭ الدىندا سۇرىنبەۋ-
دى ۇنەمى ويلاپ جۇرەتىن بولدىم .
ٴبىر جەكسەنبى كۇنى . ٴتۇس اۋا ساليح اعا سىرتقا شىعاتىن
بولا قالدى . ساپ-سارى الا كيىنگەن ول ماشيناسىنىڭ الدىنعى
ورىندىعىنا سالاۋاتپەن جايعاستى . جۇيرىك ماشينا ەندى ادىمىن اشا
بەرگەندە :
— قايت ارتقا ! بىردەمەم ۇمىت قالىپتى !— دەپ بۇيىردى .
ۇلكەن قاقپادان ٴوتىپ ، كادرلار وتباسى تۇراتىن كىشى قاقپانىڭ
الدىندا تۇرا قالعان ماشينادان تۇسكەنىنەن كەيىن ، داعدىم بويىنشا
مەن دە ەرە ٴتۇستىم . قاقپا كۇزەتشىسى :
— ٴسىزدى جاڭا ، حاميت سۇراعانىنان كەيىن سىرتقا كەتتى
دەپ ەدىم ، ۇيىڭىزگە قاراي كەتتى ،— دەدى .
— ا ، قاشان كەتتى ؟— دەپ باسىن وقىس بۇرىپ ، ايدىندى
كوزىن قاداعان ول :
— جيىرما مينۋتتاي بولدى ،— دەگەن كۇزەتشىنىڭ ٴسوزد-
ىنىڭ اياعىن ەستىمەي ٴجۇرىپ كەتتى . اياعى دا جىلدامداپ ، ارەكە-
تى دە داعدىسىنان وزگەشە . مەن دە ەرە جونەلدىم . ”جاڭا عانا
جولىقپاپ پا ەدىم“ دەپ وزىنە-ٴوزى كۇبىرلەپ كەلە جاتتى . باستى-
عىمنىڭ ماڭگىلىك قانىنا سىڭگەن سالاۋاتتى جۇرىسىنەن بىردەمەدە
جاڭىلعانىنان مەن دە سەكەم الا باستادىم . ”حاميت سورىڭ قايناي-
تىن بولدى“ دەدىم ىشتەي . ”ٴاي ، ماريا اپايدى وندايعا قايتىپ
قياسىڭ“ دەپ ٴبىر ويلادىم . حاميت دەگەن وسى جەردىڭ ايگىلى
جىلپوسىنىڭ ٴوزى . ەل ونىڭ سىرتىنان ”سايتان حاميت“ ، ”جە-

زوكشە حاميت“ ، ”ساياق حاميت“ دەگەن لاقامىن قوسىپ ايتاتىن . ول ٴوزى ورتا بويلى ، قالجىڭباس ، سوزشەڭ ، انشىلىگى ، گارموز- شىلىعى بار ، قىزىل شىرايلى ، كۇلىم كوزدى ، قاعىلەز ، سۇلۋ ادام . كوڭىل اشۋ ، توي-تومالاقتاعى دىر-دۋدىڭ ٴتوراعاسى سول . ٴوزى ٴبىر ٴبولىمنىڭ كىشكەنە ماشيناسىن ايدايتىن . قاۋەسەتتەر- گە قاراعاندا ، ساليح سياقتى ول دا ۇلكەن باسشى بولماقشى ەكەن ، ستيل ماسەلەسى جاقسى بولماي وسە الماعان سەكىلدى .

تەز-تەز جۇرگەن باستىقپەن بىرگە ەسىك الدىنا دا جەتىپ كەلدىك . كۇمان دۇرىس شىقتى . ەسىك ىشىنەن ٴىلىندىپتى . ”وسى ماڭايدان جەمتىك اڭدىعالى تالاي بولدى . شوراياق قاسقىر- عا !“— دەپ باستىق تەبىنگەندەي قۇلاعىن ەسىكتىڭ ساڭىلاۋىنا تاقاي قالدى . ٴۇي ىشىنەن ەر-ايەلدىڭ داۋىسى ازەر ەستىلدى . ”وتىز جىل الداپ ، قوي تەرىسىن جامىلعان سالداقى قاسقىر“ دەپ ازۋ ٴتىسى شىقىرلاپ ، كۇرەكتەي قولىمەن جان قۇرالدىڭ جالپاق شويىنىن ۇگىتىپ جىبەرەردەي قىسىپ ، قابىنان سۋىرىپ الدى دا ، تاڭدايىنا وق ايداپ ، شاقپاعىن قايىرىپ ، ”قازىر-بۇگىن دۇنيە ورتەنىپ كەتسە دە قاتار جايىراتىپ اسام ، باللەم !“ دەپ ەكى كوزى قان شاشىپ جانە تىڭدادى . ”قايران ماريا ! سورلى حاميت ! مىنا سۇم كوزىم قانعا بويالعان دەنەلەرىڭدى كورەتىن بولدى-اۋ !“ دەگەندە ، بويىمدا جان قالمادى . تۇرا قاشام با دەسەم ، اشۋلى ارىستاننىڭ قيتىعىنا ٴتيىپ ، الدىمەن مەن جايرايمىن با دەپ زارەم ۇشتى . ساليح از كەشىكپ ، اياعىمەن ەسىكتى ەندى تەبە بەرىپ ، ۇيدەن شىققان ايەل داۋىسىنا قايتا قۇلاق ٴتۇردى . وتىنگەن ايەل داۋىسى قاتتىراق شىقتى .

— ەندى رەنجىمەي شىعىپ كەتىڭىز ! ەل كورسە نە بەتىم قالادى . اكەمدەي ادامسىز ، تورىڭىزعا بىلمەي ٴتۇستىم . ۇيالمايدى ەكەنسىز ، بالاڭىزداي ادامنىڭ جانىن جارالاپ ، تۇنعىن لايلاپ ،

تەز كەتىڭىز ، شەشەمنىڭ دە كەلەتىن ۋاقىتى تاياپ قالدى .
— جانىم ، ولاي دەمە . نە دەسەڭ دە كونەيىن ، ٴار دايىم كەزىڭىپ تۇرايىقشى . ادام كوڭىلىندە ۇلكەن-كىشىلىك بولمايدى . جانىم قۇرداس سەنىمەن . جولىڭا شىبىن جانىم پيدا !
— اللا-اي ! ساقالىڭىز باتىپ كەتتى . قويىڭىزشى ەندى ، اكەم بىلسە جانىمىزدان ايىرىلامىز .
— شىركىن-اي ! قازىر ولسەم ارمانىم جوق . وسى كۇندى ويلاعالى قاي زامان ! ٴبىر جىل اڭدىپ ارەڭ جەتتىم .
مىنە ، عاجاپ ، ليناننىڭ داۋىسى . سايتان حاميت دەسە دەگەندەي-اق ! ”سايتان ادامنىڭ ەتى مەن تەرىسىنىڭ اراسىنان جول تابادى“ دەۋشى ەدى ، مىناۋ سونىڭ ٴدال ٴوزى عوي . جاۋماي جاسىل تۇسكەندەي بولدى . ”ون ەكىدە ٴبىر گۇلى اشىلماعان قايران ارۋ ! شاشىلعانىمەن قويماي ولگەن جەرىڭ-اي“ دەگەن قيالدا تۇرعانىمدا ، نشتەگى ٴسوزدى مەنەن دە انىق ەستىگەن سالىح ەسىككە جابىسىپ قالعان باسىن تارتتى دا ، سەندەلىپ بارىپ كوزىن جۇمىپ ٴبىراز تۇردى . جان قۇرالىن قابىنا قايتا سالىپ ، جالىن اتا ٴبىر كۇرسىنىپ الدى دا ، قايتا سىرتقا قاراي ٴجۇردى . اياعىن اۋىر الىپ ٴجۇرىپ بارا جاتتى . . . ماشيناننىڭ جانىنان وتە شىقتى . مەن دە كەلە جاتىرمىن ارتىندا ، سول جۇرگەننەن ٴجۇرىپ ، كوز ۇشىنداعى قاباققا كەلىپ تۇردى دا قالدى . كوزىن كوكجيەكتەن الماي تۇرىپ ، ٴبىر شاي قايناتىمنان كەيىن ، تۋ سىرتىندا تۇرعان ماعان :
— ە ، جىگىتىم ، ەر ازاماتتىڭ جانى بالادا ، ارى ايەلىندە بولادى . ”مالىم جانىمنىڭ ساداعاسى ، جانىم ارىمنىڭ ساداعاسى“ دەگەندى ٴوزىم دە ەندى ۇقتىم . ەسىڭدە بولسىن ، ەرجىگىت اۋزىنا بەرىك بولۋى كەرەك ،— دەدى .
— ۇقتىم ، باستىق !— دەدىم شەس بەرىپ . سول جەردە ٴۇن-

سىز ٴۇش ساعاتتاي تۇرىپ ، دەنەمىز مۇزداپ ، قاس قارايا قايتى-
تىق . شوفەر ماشينادا ٴالى وتىر ەكەن ، بوزارىپ توڭىپ كەتىپتى .
سول جابۋلى قازان جابۋلى قالا بەردى . ٴبارى دە ٴباز-باياعىسىن-
داي . لينا دا سول پاك تە ٴسابي قالپىمەن ەركەلەپ جۇرە بەردى .
تەك حاميت قانا وسى ورنىنان باسقا ٴبىر ورنىعا الماسىپ كەتتى .
بارعان جەرى كىشكەنە ماشينا بەرمەپتى . جۇك ماشيناسىن ايداپ
ٴجۇر ەكەن دەپ ەستىدىك .

كوش

كوش . ٴبىزدىڭ قازاق قانا كوشە مە ؟ جوق . كوشپەيتىن ەشنارسە بولماق ەمەس . قوزعالىستاعىلار دا كوشەدى ، تىنىشتىقتا. عىلار دا كوشەدى ؛ زات تا ، رۋح تا كوشەدى . ٴبارىن ۋاقىت كوشىرەدى . ٴبىزدىڭ ەڭ مىقتى دا جۇيرىك كولىگىمىز جەر شا. رى . ال ، ادامداردى الىپ ايتساق ، ولاردىڭ ماحابباتى ، كەگى ، دوستىق-جاۋلىعى ، سۇيىسپەنشىلىگى ٴبارى كوشەدى . ولار دارمەنى جەتكەنشە ٴۇمىت ، ارمانعا ۇمتىلادى . السىزدەن الدىلىككە ، جاماڭ. نان جاقسىلىققا ، ناداندىقتان عىلىمعا ، بىلمەگەننەن بىلۋگە ، كە. دەيدەن بايلىققا قاراي ٴتۇرلى-ٴتۇرلى بۇراڭدىلىقتاردى باسىپ جەت. كەنشەتىرىسادى ، ياعني ، كوشەدى . . .

ال ، ماعان وسى اڭگىمەنى جازدىرىپ وتىرعان كۇش كوشىل. بەك اعامىزدىڭ كۇيىسىنەن جاڭىلىپ ، بارلىق ەل قاعيدالارىنا قايشى كەرى قاراي كوشكەنىنەن بولىپ وتىرماي ما ؟

* * *

جۋان مايلى شاشاسى سىقىرلاپ ، كۇپتەي بولىپ تويىنعان ٴبىر ٴمۇيىزى سىنىق كوك تۋ سيىردى كۇن كەشكىرگەن سايىن ات باۋىرىنا الىپ جىلدامداتا ايدادىم . قىسقا قاراي ايلانىپ بارا جاتقان كۇزدىڭ قارا سۋىعى دا ات ۇستىندەگى مەنى قالتىراتايىن دەدى . كاسىپ قۋىپ ، بايۋ جولىنا تۇسكەن اعامىزدىڭ قىج-قىج قايناعان ٴۇيى مەن جەڭگەمىزدىڭ اق قۇيرىق شايى دا ەسكە

ٴجيى-ٴجيى كەلە بەرەدى . انە ، باراتىن اۋىلدىڭ دا توبەسى كورىنە-
دى . بۇل ٴوزى توعىز جولدىڭ تورابىنا اۋدان ارنايى شاعىن بازار
اشىپ ، كاسىپ جولىن تاپقان ، بايىعان ، پىسىق جىگىتتەردەن
سول اراعا ورنالاستىرىپ ، ۇزاق جولدارعا جۇرەتىن ماشينالارعا
ارى-بەرى وتكەندە تۇسەتىن دەڭ رەتىندە مال بورلاۋشىلارعا ، ٴار
ٴتۇرلى زاتتى تولايىم ساتاتىندارعا قولايلىلىق جاراتىپ بەرگەن
بولاتىن . ٴسويتىپ ، ٴبىر جاعى ۇكىمەتتىڭ قولداۋىندا ، ٴبىر
جاعى ٴار اۋىلدىڭ سىرىن قانىق بىلەتىن ەپتىلەر تيەسىلى جەرىن ،
مالىن ەلگە كوتەرتىپ قويىپ ەكىنشى ، ٴۇشىنشى كاسىپپەن شۇ-
عىلدانعاندار بۇل ارادانى ەلدىڭ قاجەتىنە قاراي ٴىس ىستەگەندىكتەن
ۋاقىت وتە كەلە ، ەل الدىنا شىعىپ دوڭگەلەك داۋلەتتىلىككە جەتە
باستاعان . باسقا قىرپۋى بارلار دا وسى جەردەن جۇرت الىپ ، ىرگە
تەۋىپ ، كولەمى كەڭىپ ، كوپ-كورىم كەلدى-كەتتى ماشينا ، ادام-
دار كوبەيىپ ، ۋ-شۋ مولايىپ ، دارداي بازار ٴيىسى شىعا باستاعان .
ٴبىز جىلدا جايلاۋعا كوكتەۋدەن كوشەردە ، كۇزدە قىستاۋعا كو-
شەردە وسى جەردەن ۇن ، شاي ، تۇز باسقا دا كەرەك-جاراقتى الىپ
شىعاتىنبىز . ال ، مەن كەلە جاتقان كوڭىلبەك اعامىزدىڭ ٴۇيى
بۇرىننان ەگىستىك اترەتتە ، ٴبىزدىڭ ٴۇي مالشىلىقتا بولاتىن .
ول اكەمنىڭ ەڭ ۇلكەن اعاسىنىڭ بالاسى دا ، جاسى نەداۋىر ۇلكەن
بولعانىمەن جولىمىز بىردەي بولاتىن . ول ٴوزى ٴبىر مىڭ بولعىر
اق ەدىل جان . ادامنان جاقسىلىعىن ايامايدى . قولىندا بار بول-
سىن ، جوق بولسىن قوناعۋار . ازداپ كۇي شەرتىپ ، ٴان ايتاتىنى
دا بار . تۋىستاردىڭ تويى ، ٴنازىر سياقتى الەۋمەتتىك ىستەرىنىڭ
بارىنە اقىل قوسىپ ، جاردەمىن ايامايتىن سايلامىسىز بەلگىلەنگەن
القالارىنىڭ ٴبىرى بولاتىن . مەن ورتالاۋ مەكتەپتى مەكتەپكە جاقىن
سول ۇيگە جاتىپ وقىدىم . ولار وتىرعان قىستاقتىڭ ەگىستىك
جەرىنىڭ كوبىنە سۋ جەتپەيتىندىكتەن ، اسپانعا تەلمىرەتىن دە ،

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com